Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle veronumeromenettelyn laajentamisesta ja laiksi verontilityslain 13 §:n muuttamisesta (HE 2/2021 vp)

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto,
Päivi Kantanen, neuvotteleva virkamies

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategia ja toimenpideohjelma vuosille 2020 – 2023 linjaa keskeiset ja vaikuttavimmat harmaan talouden torjunnan toimenpiteet. Strategian yhtenä tavoitteena on terveen kilpailun ja reilujen työmarkkinoiden edistäminen. Veronumeron käyttöönotto laivanrakennusalalle on keskeinen toimenpide harmaan talouden toimenpideohjelmassa.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) pitää ehdotuksen tavoitetta vähentää harmaa-taloutta laivanrakennusalalla kannatettavana. Veronumeromenettelyn tarkoituksena on Verohallinnon tietokannasta puuttuvan ulkomaisen työvoiman saaminen verovalvonnan piiriin ja lisäksi vähentää mahdollisuuksia pimeän työn tekemiseen.

Rakennusalan kehittämistoimissa katsottiin, että veronumeron käyttöönotto ei yksistään mahdollista tehokasta valvontaa. Rakennusalalla valvonnan kannalta veronumeromenettely muodostaa toimivan kokonaisuuden yhdessä työntekijä- ja urakkatietojen ilmoittamismenettelyn kanssa. Näillä toimilla toteutettiin Verohallinnolle edellytykset valvoa esimerkiksi ulkomaisten työntekijöiden ja ulkomaisten yritysten Suomessa oleskelun aikaa ja siten verovelvollisuuden syntymistä lähes reaaliaikaisesti. Rakennusala ja laivanrakennusalalla käytetään paljon ulkopuolista työvoimaa ja alihankintaa. Siten tunnistekortti ja veronumero yhdessä luovat pohjaa paremmalle viranomaisvalvonnalle laivanrakennusalalla.

TEM pitää hyvänä, että ehdotuksen jatkovalmistelussa on arvioitu hallinnollisten menettelyjen sujuvuutta ja toimivuutta ottaen huomioon laivanrankennusalan erityisolosuhteet ja vaatimukset tarvittavien tarkastusten ja huoltotoimien osalta.

Myös laivanrakennusalla alihankkijoina toimivien ulkomaisten palvelujen tarjoajien on noudatettavat Suomeen lähetettyjen työntekijöiden työsuhteissa työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) säännöksiä ja vähintään yleissitovien työehtosopimusten määräyksiä palkoista ja työsuhteen ehdoista. Ehdotukset tukevat osaltaan tämän lain parempia valvontaedellytyksiä ja siten lähetettyjen työntekijöiden sääntelyn parempaa täytäntöönpanoa.

Harmaan talouden torjuntatoimien kokonaisvaikuttavuutta olisi syytä jatkossa arvioida tarkemmin ja tässä tulisi huomioida verottajan ja työsuojeluviranomaisen valvontakeinot ja tiedonvaihtoa koskeva säännökset ja käytännöt sekä mahdolliset kehittämistarpeet tukemaan harmaan talouden torjuntaa.

TIEDOKSI
Kirjaamo, TEM
Elise Pekkala, TM
Kimmo Ruth, TEM
Antti Neimala, TEM
Raimo Luoma, TEM